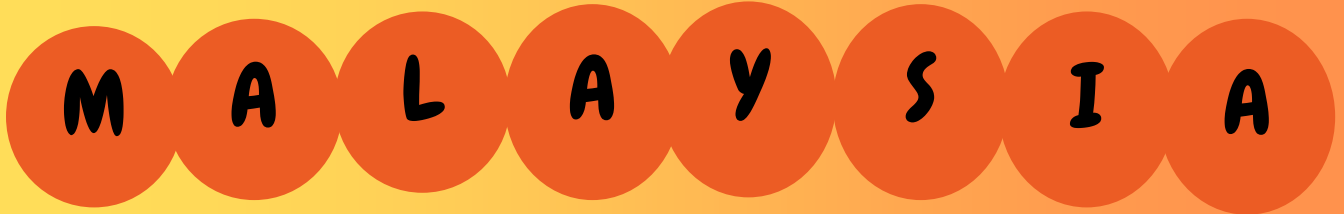

NILAI MASYARAKAT

Ringkas, padat & menarik

The background of the lower half of the cover features a faded image of the Malaysian flag on the left and silhouettes of people holding hands in a circle at the bottom.

SEJARAH PEMBENTUKAN MASYARAKAT MALAYSIA

**NORAINI BINTI ISMAIL
CHE NOR KHARSIAH BINTI YASIN**

NILAI MASYARAKAT MALAYSIA

Sejarah Pembentukan Masyarakat Malaysia

**NORAINI BINTI ISMAIL
CHE NOR KHARSIAH BINTI YASIN**

NILAI MASYARAKAT MALAYSIA

(SEJARAH PEMBENTUKAN MASYARAKAT MALAYSIA)

Pertama kali diterbitkan : 2026

Hak cipta terpelihara. Sebarang bahagian dalam buku ini tidak boleh diterbitkan semula, disimpan dalam cara yang boleh dipergunakan lagi, ataupun dipindahkan, dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang cara, baik dengan cara elektronik, mekanik, penggambaran semula, perakaman dan sebagainya, tanpa izin terlebih dahulu daripada Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin

Diterbit oleh :
Jabatan Pengajian Am
Politeknik Sultan Mizan Zainal Abidin
KM08, Jalan Paka,
23000 Dungun,
Terengganu

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Perpustakaan Negara Malaysia

Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia

eISBN 978-967-0047-92-8

Prakata

Buku Nilai Masyarakat Malaysia merupakan bahan ilmiah dan sebagai bahan rujukan bagi membantu pelajar *non muslim* politeknik Malaysia yang mengambil kursus Nilai Masyarakat Malaysia. Buku yang berbentuk elektronik (ebook) ini boleh dijadikan sebagai panduan kepada pelajar kerana disediakan mengikut silibus terkini politeknik.

Sejarah Pembentukan Masyarakat Malaysia adalah salah satu topik yang terkandung dalam Nilai Masyarakat Malaysia. Topik ini membincangkan tentang sejarah pembentukan masyarakat Malaysia bermula dengan masyarakat Asli, Melayu, Peribumi Sabah dan Sarawak serta masyarakat imigran India dan Cina .

Dengan adanya buku dan nota yang berkaitan topik dalam kursus yang ditawarkan ini di harap dapat melahirkan pelajar yang lebih efektif serta mempunyai kesedaran terhadap perubahan dan perkembangan semasa masyarakat di Malaysia selari dengan nilai -nilai moral yang tinggi dalam diri.

Diharapkan buku ini dapat dijadikan panduan dan rujukan oleh setiap warga politeknik dan memberi manfaat kepada sesiapa yang menggunakannya dalam proses pengajaran dan pembelajaran di samping dapat mencapai objektif yang ditetapkan.

Noraini Binti Ismail
Che Nor Kharsiah Binti Yasin

noraini@psmza.edu.my
kharsiah@psmza.edu.my

Kandungan

TOPIK 1 :

Sejarah Pembentukan Masyarakat Malaysia

1.0 Sejarah Pembentukan Masyarakat Malaysia	1
1.1 Membincangkan sejarah masyarakat peribumi Orang Asli dan Melayu	4
1.2 Membincangkan sejarah masyarakat peribumi Sabah dan Sarawak	13
1.3 Membincangkan sejarah imigran masyarakat Cina dan India	19
Kesimpulan	28
Latihan /aktiviti	29
Rujukan	35

TOPIK 1

1.0 Sejarah Pembentukan Masyarakat Malaysia

1.

Membincangkan sejarah masyarakat peribumi Orang Asli dan Melayu

2.

Membincangkan sejarah masyarakat peribumi Sabah dan Sarawak

3.

Membincangkan sejarah imigran masyarakat Cina dan India

Sejarah Pembentukan Masyarakat Malaysia

Sejarah masyarakat Malaysia adalah unik dan mempunyai kedinamikan yang tersendiri. Sejak berkurun lamanya, masyarakat Malaysia telah membentuk identiti psikologi tersendiri dan telah melalui beberapa peristiwa penting yang membuktikan bahawa masyarakat Malaysia bertamadun serta mampu melahirkan struktur politik, ekonomi dan sosial yang kompleks.

Masyarakat Malaysia telah melalui beberapa peringkat perkembangan yang boleh dikategorikan sebagai zaman prasejarah, zaman protosejarah dan zaman sejarah yang merangkumi zaman kerajaan Kesultanan Melayu dan zaman kerajaan moden.

Pembentukan masyarakat Malaysia terdiri daripada gabungan masyarakat peribumi Orang Asli dan Melayu, masyarakat peribumi Sabah dan Sarawak dan imigran masyarakat Cina dan India.

Perkembangan pada setiap zaman ini menunjukkan masyarakat Malaysia berjaya mengharungi pelbagai cabaran dan rintangan yang mampu menyemarakkan semangat cintakan Negara dalam kalangan warga Malaysia kini.

Ringkasan tentang sejarah pembentukan masyarakat Malaysia:

- Penduduk asal: Masyarakat Malaysia bermula dengan kumpulan etnik pribumi seperti Orang Asli (Semenanjung), Orang Melayu Proto-Melayu/Deutero-Melayu, dan pelbagai kumpulan Dayak, Iban, Bidayuh, Kadazan-Dusun, Murut di Borneo. Mereka membentuk asas budaya tempatan sebelum pengaruh luar.
- Pengaruh awal luar: Perdagangan maritim sejak awal masihi membawa pengaruh India dan China - agama (Hindu-Buddha), sistem kerajaan, bahasa dan seni. Kesultanan Melayu berkembang (contoh: Melaka abad ke-15) sebagai pusat perdagangan dan Islamisasi kawasan Melayu.
- Kesultanan Melayu & Islam: Kesultanan Melaka dan negeri-negeri Melayu seterusnya memformalkan adat, undang-undang, bahasa Melayu sebagai lingua franca dan Islam sebagai agama utama bagi orang Melayu.
- Penjajahan Eropah: Portugis (1511), Belanda dan akhirnya British (abad ke-18-19). British menyatukan negeri-negeri Melayu, Negeri-negeri Selat, dan Sarawak/Sabah di bawah pemerintahan berbeza yang mewujudkan struktur ekonomi moden (perkebunan getah, bijih timah) dan infrastruktur.
- Imigrasi besar-besaran: Untuk memenuhi keperluan buruh kolonial, ramai pekerja dibawa masuk - Cina (perlombongan, perdagangan) dan India (ladang kopi/teh, kereta api). Ini membentuk komposisi etnik berbilang kaum yang ketara.

Ringkasan tentang sejarah pembentukan masyarakat Malaysia:

- Era nasionalisme & Perang Dunia II: Pendudukan Jepun (1941-1945) menjejaskan struktur sosial dan meningkatkan kesedaran politik. Selepas perang, rangsangan kepada gerakan kemerdekaan (UMNO, MCA, MIC, Parti Komunis Malaya) membawa kepada rundingan kemerdekaan.
- Kemerdekaan & Persekutuan: Tanah Melayu mencapai kemerdekaan 1957. Pembentukan Malaysia pada 1963 (menggabungkan Tanah Melayu, Sabah, Sarawak, Singapura. Singapura keluar 1965) menambah kepelbagaian budaya dan demografi.
- Dinamik sosial pasca-merdeka: Dasar-dasar negara (contoh: Perjanjian Sosial - hak istimewa Melayu, kewarganegaraan untuk pendatang, bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan) serta Dasar Ekonomi Baru (DEB) selepas 1969 bertujuan mengurangkan jurang ekonomi etnik dan mengekalkan keharmonian.
- Identiti & budaya: Masyarakat Malaysia kini berbilang kaum (Melayu, Cina, India, etnik pribumi Sabah & Sarawak dan lain-lain). Budaya adalah hasil syncretism - makanan, bahasa (bahasa Melayu sebagai pengikat), tradisi, muzik dan agama (Islam, Buddha, Hindu, Kristian, agama tradisional) hidup bersama.
- Cabaran & perkembangan masa kini: Isu integrasi nasional, kesaksamaan sosioekonomi, pemeliharaan warisan, urbanisasi, dan globalisasi. Usaha kerajaan dan masyarakat sivil fokus pada perpaduan, pendidikan dan pembangunan inklusif.

Sejarah Pembentukan Masyarakat Malaysia

MASYARAKAT PERIBUMI ORANG ASLI DAN MELAYU

Masyarakat Peribumi Orang Asli

Orang Asli (اورغ اصلي) merupakan perkataan generik bahasa Melayu yang digunakan secara rasmi di Malaysia bagi merujuk kepada orang asal yang menduduki tanah Semenanjung Tanah Melayu sejak azali lagi. Secara rasmi, terdapat sekurang-kurangnya 18 suku dari etnik Orang Asli di Semenanjung Tanah Melayu, mereka dikategorikan kepada tiga kumpulan utama berdasarkan genetik dan asal-usul.

Sehingga kini, tiada perayaan rasmi Orang Asli diumumkan sebagai Perayaan Rasmi Komuniti Orang Asli. Kebanyakan masyarakat Orang Asli memyambut perayaan Hari "Jis Pai" (Bagi Suku Semai) dan Hari "Aik Muyang" bagi Suku Temuan dan Mah Meri. Malah, Agama Tradisional Orang Asli sehingga kini tidak diiktiraf oleh Kerajaan Malaysia tetapi Kerajaan Selangor di bawah Pakatan Harapan mula mengiktiraf perayaan Orang Asli dari Suku Mah Meri dan masukkan dalam kalender pelancongan Negeri Selangor.

Selain itu juga, sebahagian besar komuniti Orang Asli menganut Agama Kristian, Islam, Buddha, Hindu dan Bahai.

Taburan :

Terdapat kira-kira 221 098 (2024) Orang Asli di Malaysia, kebanyakannya bertumpu di Semenanjung Malaysia. Terdapat tiga kumpulan utama; iaitu Negrito, Senoi dan Proto-Melayu.

Masyarakat Peribumi Orang Asli

Definisi Orang Asli :
Seksyen 3 Akta Orang Asli 1954

- ✓ Bapanya orang asli
- ✓ Ibunya Orang Asli
- ✓ Anak angkat orang asli

Mengamalkan cara hidup, budaya adat dan bahasa
Orang Asli

✓ Kuasa
Menteri

Apa-apa soalan sama ada mana-mana orang adalah Orang Asli atau bukan Orang Asli hendaklah diputuskan oleh Menteri

3 kelompok suku kaum utama Orang Asli

Negrito

Mereka mendiami kawasan di sekitar banjaran Titiwangsa yang berpusat kebanyakan di sebelah utara Semenanjung.

Kumpulan etnik : Kensiu, Kintek, Jahai, Lanoh, Mendriq, Bateq

Melayu Proto

Mereka mendiami kawasan di sekitar pantai, kuala atau kawasan -kawasan lembah.

Kumpulan etnik : Temuan, Semelai, Jakun, Orang Kanaq dan Orang Seletar.

Senoi

Mereka mendiami kawasan di sekitar pantai, kuala atau kawasan -kawasan lembah.

Kumpulan etnik : Semai, Temiar, Jah Hut, Chewong, Mah Beri dan Semoq Beri.

Sumber :

Jabatan Kemajuan
Orang Asli (JAKOA)

CARA HIDUP

&

BUDAYA & KEPERCAYAAN

MASYARAKAT ORANG ASLI

Ekonomi tradisional:
Berburu, memungut hasil hutan, bercucuk tanam pindah (ladang berpindah) dan menangkap ikan.

Kepercayaan tradisional berasaskan animisme - percaya roh ada dalam alam semula jadi (pokok, sungai dan gunung).

Tempat tinggal:
Kawasan pedalaman, hutan, sungai. Rumah diperbuat daripada buluh, rotan dan daun.

Ada yang telah memeluk agama (Islam & Kristian), tapi masih mengekalkan adat tradisional tertentu.

Sistem sosial:
Berbentuk komuniti kecil, hubungan rapat, ada ketua adat atau Tok Batin.

Seni & budaya:
Muzik (guna alat macam seruling buluh, gendang), seni anyaman rotan/buluh, cerita rakyat.

Jadual Taburan Etnik Orang Asli Mengikut Negeri Tahun 2024

Negeri	Melayu Proto	Negrito	Senoi	Jumlah
Johor	17,117	6	83	17,206
Kedah	13	297	40	350
Kelantan	93	2,217	16,998	19,308
Melaka	1,877	-	29	1,906
Negeri sembilan	13,293	4	137	13,434
Pahang	44,669	1,637	37,765	84,071
Perak	642	2,950	58,542	62,134
Selangor	15,909	7	5,712	21,628
Terengganu	89	38	934	1,061
JUMLAH	93,702	7,156	120,240	221,098

Sumber : Jabatan Kemajuan Orang Asli
(JAKOA)

Masyarakat Melayu

Orang Melayu Malaysia ialah bangsa Melayu yang tinggal di Malaysia. Orang Melayu di Malaysia diperkirakan sebanyak 50.8% atau 15,479,600 daripada jumlah keseluruhan penduduk di Malaysia. Mereka ditakrifkan secara umum sebagai "Bangsa Melayu". Bangsa Melayu merupakan kumpulan etnik terbesar di negara ini.

Orang Melayu telah bermastautin di Semenanjung sejak 2500sm, termasuklah sekitar selatan Thailand, Filipina dan Nusantara. Secara amnya, terdapat dua teori mengenai asal usul Bangsa Melayu iaitu berasal dari Yunan (teori Yunan) dan bangsa Melayu Nusantara (teori Nusantara).

Masyarakat peribumi (bumiputera) kebanyakannya bertutur dalam bahasa Melayu dan beragama Islam. Terdapat juga adat istiadat dan kepercayaan yang diamalkan mempunyai unsur hinduisme dan animisme. Namun pengaruh tersebut sedikit sebanyak telah ditinggalkan dengan kedatangan agama Islam.

Majoriti orang Melayu pada masa itu tinggal di desa dan menjalankan aktiviti pertanian dan menangkap ikan.

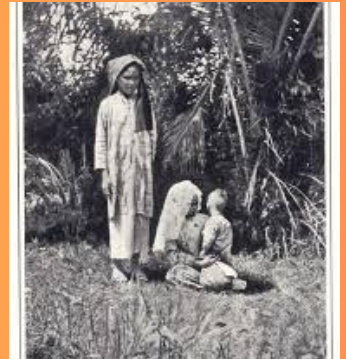

Masyarakat Melayu

1. ASAL USUL

Berasal dari Yunan (Teori Yunan)
Datang ke Kepulauan Melayu menerusi tiga gelombang iaitu dikenali dengan orang Negrito, Melayu Proto dan Melayu Deutero. Setiap dari mereka mempunyai sejarah kehidupan sosial yang berbeza-beza.

Berasal dari Nusantara (Teori Nusantara)
Di sokong dengan alasan perkembangan budaya, penggunaan bahasa Melayu daripada rumpun bahasa (Champa).

1. MASYARAKAT

Masyarakat bertutur dalam bahasa Melayu, beragama Islam dan mengikuti adat istiadat Melayu.

Kebanyakan mereka menjalankan aktiviti pertanian dan menangkap ikan.

Manakala yang tinggal di bandar bekerja di sektor perkhidmatan, perindustrian dan perdagangan.

3 kelompok suku kaum utama Orang Melayu

Melayu Anak Jati

Orang Kallang dan Sabimba , orang laut, orang sakai laut, orang siam asli, suku Melayu (Johor, Kedah, Kelantan, Melaka, Pahang, Palembang, Patani, Perak dan Terengganu)

Melayu Anak Dagang

Aceh, Ambon, Bajar, Batak, Boyan, Bugis ,Jawa, Melayu Deli, Melayu Palembang, Jambi, Melayu Riau, Siak, Minangkabau, Rao, Kerinci.

Melayu Kacukan

Peranakan Cina, Peranakan Parsi, Peranakan Turki, Samsam/Sam-Sam.

CARA HIDUP

&

BUDAYA & KEPERCAYAAN

MASYARAKAT ORANG MELAYU

Ekonomi

- Ekonomi sara diri: bertani, menangkap ikan, menternak.
- Tanaman utama: padi, kelapa, getah (kemudian zaman kolonial).

Tempat tinggal:

Kawasan desa seperti perkampungan, kawasan pinggir pantai dan dipekan-pekan.

Sistem sosial:

Berbentuk komuniti kecil (kampung), hubungan yang rapat, dipimpin oleh ketua kampung atau penghulu.

Kepercayaan :

Peringkat awal - Pengaruh animisme dan Hindu-Buddha. Selepas kedatangan Islam, kepercayaan ini banyak disesuaikan atau ditinggalkan.

- Bahasa penuh sopan santun dan berlapik.
- Banyak pantang larang sebagai kawalan sosial.
- Mengamalkan Adat dan budaya yang tinggi.

- Seni muzik: gamelan, kompang, rebana.
- Seni persembahan: makyong, wayang kulit.
- Seni bina: rumah Melayu tradisional berkonsepkan alam semula jadi.

Sejarah Pembentukan Masyarakat Malaysia

MASYARAKAT PERIBUMI SABAH & SARAWAK

Masyarakat Peribumi Sabah

Bumiputera di Sabah atau penduduk asal Sabah adalah terdiri dari berbagai-bagai kaum dengan latar belakang dan kebudayaan masing-masing.

33 kumpulan dengan menggunakan lebih dari 50 bahasa dan tidak kurang dari 80 dialek.

1 Info Masyarakat Peribumi Sabah

2 Bahasa Rasmi

Bahasa rasmi negeri Sabah ialah Bahasa Melayu (seperti negeri lain di Malaysia) Bahasa-bahasa lain yang ditutur; seperti Bahasa Kadazan, Lundayeh, Tombonuo, Sungai, Sama, Brunei, Murut dan lain-lain.

Bahasa Melayu Sabah yang digunakan oleh masyarakat Sabah terdapat sedikit perbezaan daripada Bahasa Melayu piawai (Bahasa Melayu Baku).

3 33 Etnik Sabah

Kadazanusun, Rungus, Bajau, Melayu Brunei, Murut, Orang Sungai, Iranun, Bonggi, Kwijau, Paitan, Lun Bawang, Lundayeh, Kedayan, Suluk, Iban (Iban Merotai), Binadan, Bisaya, Kokos, Rumanau, Lotud, Minokok, Tidung, Kagayan, Tatana, Tagaas, Ubian, Kimaragang, Bajau Laut, Ida'an, Inokang, Sonsogon dan Cina.

Etnik Utama Sabah

KADAZAN / DUSUN

Kadazan-Dusun adalah istilah yang diberikan kepada penyatuan klasifikasi dua puak asli di Sabah. Mereka juga merupakan kumpulan etnik terbesar yang terdiri daripada kira-kira 1/3 daripada penduduk - Kadazan dan Dusun. Secara tradisinya, kebanyakan daripada mereka adalah petani tradisional yang menanam padi beras dan padi huma, serta memancing dan memburu. Tarian Sumazau merupakan tarian tradisional masyarakat Kadazan-Dusun.

MURUT

Murut adalah sebuah kumpulan etnik peribumi, yang terdiri daripada 29 kumpulan sub-etnik yang menduduki kawasan pedalaman di kawasan utara Borneo. Murut adalah etnik Sabah yang terakhir untuk membuang amalan memburu kepala. Ini adalah kerana mengumpul kepala musuh merupakan peranan tradisinya yang penting dalam kepercayaan kerohanian orang Murut. Terjemahan literal bagi orang Murut adalah "orang bukit". Secara tradisinya, mereka adalah penanam padi huma dan ubi kayu. Selain itu juga, mereka juga melakukan aktiviti-aktiviti seperti memburu dan menangkap ikan. Orang Murut juga tinggal di rumah panjang berhampiran sungai, dan juga menggunakan sungai untuk bergerak ke mana-mana.

BAJAU DAN KUMPULAN KINDRED

Orang-orang Bajau adalah sebuah kumpulan etnik peribumi yang tinggal di kawasan Pantai Barat (Putatan, Tuaran, Kota Belud, Kota Marudu, Papar) dan Pantai Timur Sabah (Kudat, Sandakan, Lahad Datu, Kunak, Semporna, Tawau). Mereka bekerja sebagai petani dan nelayan. Selain menjadi pakar penyelam, mereka juga popular dengan menunggang kuda. Oleh sebab itu, kaum Bajau di Pantai Barat juga dikenali sebagai 'koboi timur', manakala kaum mereka di kawasan Pantai Timur kadang-kadang dirujuk sebagai 'Sea Gypsies' oleh sebab cara pelayaran mereka.

LAIN-LAIN

Penduduk peribumi lain di negeri ini termasuk Rungus, Iranun, Bisaya, Tatana, Lun Dayeh, Suluk, Sino, Ida'an, Bugis, Kagayan, Tindal, Tobilung Lobu, Bonggi, Tidong dan banyak lagi. Bumiputera adalah satu istilah di Malaysia untuk menggambarkan bangsa Melayu dan pribumi di Asia Tenggara, terutamanya di Malaysia. Istilah ini boleh diterjemahkan secara literal sebagai 'putera tanah itu' (anak watan atau penduduk asal).

ORANG BUKAN ASLI

Orang Cina terdiri dari kumpulan bukan pribumi yang terbesar di Sabah. Majoriti etnik Cina di sini adalah berketurunan Hakka, dan ramai daripada mereka terlibat dalam bidang pertanian sehingga hari ini, terutamanya mereka yang tinggal di kawasan luar bandar seperti Tenom dan Kudat.

Masyarakat Peribumi Sarawak

Sarawak mempunyai 27 etnik besar dan 74 etnik kecil buat setakat ini yang dikemukakan. Jumlah etnik keseluruhan adalah dianggarkan 101 etnik. Kesemua kumpulan etnik ini mempunyai bahasa, kebudayaan, dan cara kehidupan yang tersendiri.

1

Info
Masyarakat
Peribumi
Sarawak

2

Tempat
Tinggal

Kawasan penempatan seperti persisiran pantai, lembah sungai, daerah pendalaman, dan kawasan tanah tinggi. Kawasan yang paling padat dengan penduduk adalah di dataran pantai, lembah sungai di bahagian barat Kuching, dan kawasan antara Sungai Kayan dengan Sungai Mukah.

3

Sebahagian
daripada 101
Etnik Sarawak

Iban (Seluruh Sarawak), Melayu Remun, Balau, Skrang, Kelabit, Ulu Ai, Melikin, Sebuyau, Memaloh (Tamambaloh), Bidayuh, Jagoi, Bisingai, Bibukar, Bianah, Biatah, Saadong, Mentu, Melanau (A-Likou), Seduan, Belawai-Rejang, Tanjong, Cina, Murut, Kadazan Dusun, Kenyah dan Penan.

Senarai suku kaum

1 DAYAK

- Iban (dayak laut)
- Sebuyau (iban sebuyau)
- Remun (iban remun)
- Balau (iban balau)
- Saribas (iban saribas)
- Iban Ulu Ai
- Iban Undup
- Iban Rajang

2 BIDAYUH (DAYAK DARAT)

- Biatah - Padawan
- Bukar/Sadong - Serian
- Jagoi/Singai - Bau
- Selakau/Lara - Lundu

3 MELAYU SARAWAK

- Brunei (melayu - brunei)
- Dayak muslim
- Melayu Sumatera

4 MELANAU

- Melanau Mukah
- Melanau Oya
- Melanau Matu - Daro - Rejang
- Melanau Dalat
- Melanau Balingian
- Melanau Miri
- Melanau Iyan

Senarai suku kaum

5

ORANG ULU

- Kayan
- Kenyah
- Kajang
- Kejaman
- Lun bawang
- Ukit
- Punan
- Kelabit
- Berawan
- Lun dayeh
- Murut
- Bisaya
- Kedayan

6

SUKU KAUM BUKAN BUMIPUTERA

*Cina

- Suku Hakka
- Suku Hokkien
- Suku Yue (kantonis)
- Suku Hainan
- Suku Henghua
- Suku Teochew
- Suku Hui
- Suku Peranakan
- Suku Lu

*India

- Suku Tamil
- Suku Punjabi
- Suku Telugu
- Suku Bengali
- Suku Gujerati
- Suku Sinhala
- Suku Malayali

*Suku Peranakan

- Baba dan Nyonya
- Chetty

Sejarah Pembentukan Masyarakat Malaysia

**IMIGRAN MASYARAKAT CINA
DAN INDIA**

Sejarah Imigran masyarakat Cina dan India

Proses kemasukan orang-orang asing ke negara ini bermula sejak dari abad ke 15 iaitu di zaman kegemilangan Kerajaan Melaka. Selat Melaka dan pelabuhan-pelabuhannya menjadi pintu gerbang kemasukan pedagang-pedagang asing.

Walaupun Kerajaan Melaka jatuh ke tangan Portugis dan Belanda, namun kegiatan perdagangan di Selat Melaka tetap maju. Pada abad ke-18, Selat Melaka menjadi kawasan laluan perdagangan yang penting ketika Kompeni Hindia Timur Inggeris membuka pangkalannya di India. Perdagangan Inggeris di Tanah Melayu berkembang pesat dengan wujudnya pelabuhan-pelabuhan di Pulau Pinang dan Singapura.

Pembukaan kedua-dua tempat ini merupakan titik permulaan bagi pihak Inggeris menguasai sumber ekonomi Tanah Melayu dan seterusnya membawa masuk buruh-buruh asing iaitu orang Cina dan orang India di mana golongan ini membentuk masyarakat imigran di Malaysia.

Sejarah Imigran masyarakat Cina

1

Mula datang ke Tanah Melayu sejak abad ke 15 dan semakin bertambah sehingga abad ke 19.

2

Penghijrahan berlaku akibat dari perkembangan perdagangan di Pulau Pinang dan Singapura dan serta peluang pekerjaan di lombong bijih timah dan ladang gambir.

3

Kedatangan orang Cina menggalakkan pertumbuhan pesat bagi perusahaan bijih timah (di Larut, Lukut, Sungai Ujong dan Kinta). Banyak kedai dibuka oleh orang-orang Cina di kawasan bandar yang mereka duduki.

Faktor Kemasukan Kaum Cina

FAKTOR PENOLAK

Sosial & ekonomi

✓ Bencana alam dan kemarau sehingga berlaku masalah kebuluran dan pelbagai jenis penyakit yang menyebabkan kadar kematian meningkat.

✓ Pertambahan penduduk yang pesat.

✓ Kawasan pertanian yang terhad serta berlaku ketidakstabilan ekonomi dan politik cukai yang tinggi.

Kekacauan & korupsi politik

✓ Keadaan politik yang tidak stabil.

✓ Berlaku pemberontakan oleh penduduk Cina untuk menggulingkan Kerajaan Manchu yang mengamalkan dasar diskriminasi.

FAKTOR PENARIK

Perkembangan ekonomi

✓ Peluang ekonomi yang banyak dan kian berkembang pesat dalam sektor bijih timah dan perladangan lada hitam.

✓ Peluang perniagaan yang banyak untuk diterokai khususnya di kawasan bandar.

Kestabilan politik

✓ Keadaan politik yang stabil hasil daripada dasar pemerintahan British.

✓ Kemudahan yang diberikan seperti subsidi tambang tempat tinggal.

Cara Kemasukan Masyarakat Cina di Tanah Melayu

1. Didatangkan melalui agensi buruh dan bekerja dengan majikan serta terikat dengan perjanjian (sehingga hutang habis dibayar).

1

Sistem Tiket Kredit

2. Tiket perjalanan, makan, dan tempat tinggal ditanggung dahulu, tetapi mereka dikehendaki membayar balik melalui kerja selama beberapa tahun (biasanya 3-5 tahun).

2

Melalui cara persendirian

Melalui cara persendirian -

Dengan bantuan rakan atau ahli keluarga setelah kerajaan China memansuhkan undang-undang yang menyekat penghijrahan pada tahun 1897.

1. Sistem ini diperkenalkan oleh Sultan Abu Bakar (Johor) sekitar 1850-an hingga 1917, untuk menggalakkan penanaman lada hitam dan gambir oleh pendatang Cina.

3

Sistem Kangchu

2. Surat tauliah atau "Surat Sungai" diberikan kepada seorang Kangchu untuk mengurus dan membangunkan kawasan tebing sungai tertentu.

Masyarakat Cina di Tanah Melayu

1

Suku Kaum
Cina

- 1.Orang Hokkien - terlibat dengan perdagangan dan perniagaan. Menetap di kawasan pelabuhan penting seperti Pulau Pinang, Melaka dan Singapura.
- 2.Orang Kantonis dan Hakka - bekerja sebagai pelombong dan tertumpu di kawasan perlombongan bijih timah. Selain itu ada juga orang Kantonis yang mahir dalam bidang bertukang.
- 3.Orang Teochew - tertumpu kepada kegiatan pertanian dan perdagangan. Bekerja di ladang-ladang gambir dan lada hitam.
4. Orang Hailam - bekerja sebagai orang gaji di rumah orang British dan buruh di ladang getah serta membuka kedai-kedai runcit.

2

Bilangan/
komposisi
penduduk
Cina

Menjelang tahun 1921, kira-kira 22% daripada jumlah orang Cina dilahirkan di Tanah Melayu. Suku kaum terbesar adalah orang Hokkien manakala kedua orang Kantonis.

Pada tahun 1941, orang Cina membentuk 43% daripada jumlah penduduk Tanah Melayu.

Selepas Perang Dunia kedua, sebanyak 74.7% daripada bilangan orang Cina dilahirkan di Tanah Melayu dan membentuk 37.1% daripada jumlah penduduk Tanah Melayu.

Sejarah Imigran masyarakat India

1

Orang India tiba di Tanah Melayu sebagai pedagang sejak 2000 tahun lalu. Mereka menggelarkan Tanah Melayu sebagai suvarnabumi "Tanah Emas".

2

Penghijrahan beramai-ramai pada penghujung abad ke 19 setelah pembukaan negeri Pulau Pinang. Mereka telah dibawa masuk untuk membina bangunan awam dan jalan raya.

3

Penghijrahan mereka adalah akibat daripada perkembangan perusahaan getah. Ekoran daripada kemasukan mereka telah menyebabkan pembukaan lebih banyak kawasan ladang getah.

Faktor Kemasukan Kaum India

FAKTOR PENOLAK

Sosioekonomi

✓ Bencana alam dan kemarau berlaku secara berterusan telah memberikan penderitaan kepada penduduk.

✓ Hasil pertanian tidak mencukupi untuk menampung jumlah penduduk sehingga berlakunya peristiwa kebuluran.

✓ Cukai tanah yang tinggi, terpaksa membayar sewa dengan hasil tanaman.

✓ Pertambahan penduduk yang tinggi dan penindasan dalam sistem kasta yang mendorong mereka untuk berhijrah ke Tanah Melayu.

FAKTOR PENARIK

Perkembangan perusahaan getah

✓ Peluang ekonomi terutamanya dalam sektor pertanian telah menggalakkan kedatangan orang-orang India.

✓ Keperluan tenaga buruh yang tinggi dalam sektor pertanian dalam tanaman getah, tebu dan kopi.

Galakan daripada Kerajaan British

✓ Galakan daripada kerajaan British kepada buruh India untuk memasuki perkhidmatan awam seperti bekerja di jabatan Keretapi dan Jabatan Kerja Raya.

✓ Peluang pekerjaan dalam bidang perkeranian, guru dan lain-lain. Di samping wujud koordinasi antara Kerajaan British di Tanah Melayu dengan Kerajaan British di India memudahkan kemasukan mereka.

Cara Kemasukan Masyarakat India di Tanah Melayu

1

Sistem Buruh Kontrak

Diperkenalkan sejak tahun 1820, mereka datang melalui ejen di India dan bekerja dengan majikan melalui kontrak selama 5 tahun dengan gaji yang ditetapkan. Mereka bekerja 9-10 jam sehari dengan gaji yang rendah. Mereka terpaksa membayar sebahagian daripada gaji untuk menjelaskan tambang perjalanan.

2

Sistem Kangani

Diperkenalkan pada tahun 1898, yang mana Kangani atau mandur dari ladang akan pergi ke India dan membawa buruh yang ingin bekerja di Tanah Melayu. Tambang dan perbelanjaan ditanggung oleh Kangani. Mereka dijaga dan diberi layanan yang baik. Pada tahun 1907, Tabung Imigrasi diwujudkan oleh Negeri-negeri Bersekutu bagi membiayai kos pengambilan buruh di India.

Masyarakat India di Tanah Melayu

1

Suku Kaum India

- 1.Orang Tamil - Berasal dari Tamil Nadu. Mereka bekerja sebagai buruh diladang getah dan kelapa sawit.
- 2.Orang Malayani - Berasal daripada Pantai Malabar, dikenali sebagai orang Malabari. Bekerja di ladang estet dan ada yang berkhidmat sebagai kerani dan jawatan profesional.
- 3.Orang Telugu - Mereka berasal dari wilayah Andhra Pradesh. Orang Telugu berjumlah kira-kira 5% daripada jumlah penduduk India di Tanah Melayu pada tahun 1931 dan bekerja sebagai buruh di ladang-ladang.
- 4.Orang India Utara - Berasal dari Punjabi yang terdiri daripada suku kaum Sikh, Bangali, Sindhi, Gujerati, Parsis dan Marwaris. Mereka terlibat dalam bidang perniagaan, perkhidmatan keretapi, pengawal keselamatan dan penternak lembu. Ada juga yang berkhidmat sebagai pegawai keselamatan dan pasukan polis.

2

Bilangan/ komposisi penduduk India

Jumlah orang India di Negeri-negeru Bersekutu pada tahun 1911, adalah seramai 172,465 orang, manakala untuk seluruh Tanah Melayu adalah 267,159 orang. Pada tahun 1931, jumlah penduduk telah meningkat kepada 621,847 dan 1957, 62.1% kelahiran dicatatkan dan menyebabkan peningkatan seramai 695,985 orang (11% daripada penduduk Tanah Melayu).

Kesimpulan

Pembentukan masyarakat Malaysia merupakan hasil gabungan pelbagai kelompok etnik utama iaitu masyarakat Asli, Melayu, Sabah, Sarawak, Cina dan India yang berkembang melalui proses sejarah, migrasi, perdagangan, penjajahan dan interaksi budaya.

Setiap kelompok membawa identiti, bahasa, agama, adat resam dan nilai tersendiri yang menyumbang kepada kekayaan budaya serta kekuatan sosial negara. Kepelbagaian ini bukan sahaja membentuk wajah masyarakat majmuk Malaysia, malah menjadi asas kepada pembinaan perpaduan, keharmonian dan kestabilan negara.

Oleh itu, pemahaman terhadap sejarah dan peranan setiap kaum adalah penting bagi memupuk sikap saling menghormati, memperkukuh integrasi nasional dan memastikan kelangsungan sebuah negara yang aman, progresif dan bersatu padu.

LATIHAN/AKTIVITI I

1

Senaraikan kumpulan etnik suku kaum Orang Asli mengikut negeri-negeri di Semenanjung Malaysia

2

Nyatakan Perbandingan Masyarakat Peribumi Orang Asli dan Melayu dari segi ekonomi, kepercayaan dan tempat kediaman

3

<https://wordwall.net/play/52285/593/270>

4

Lakarkan satu peta minda ringkas yang menggambarkan pengaruh budaya dan adat masyarakat Melayu Anak Jati & Melayu Anak Dagang

5

Huraikan sejarah ringkas permulaan penghijrahan imigran Cina dan India ke Tanah Melayu.

6

Apakah kesan kemasukan imigran Cina dan India kepada Tanah Melayu?

7

Bagaimanakah masyarakat ini mengekalkan identiti budaya mereka?

8

Lakarkan satu peta minda ringkas @ info grafik berkait persamaan dan perbezaan kedatangan imigran ke Tanah Melayu.

Arahan: Isikan ruangan di bawah berdasarkan petunjuk yang diberi.

								8				
	10						3			5		
				6								
			1									
											2	
	4											
7												
			9									

Petunjuk Mendatar (Across)

1. Kaum pribumi utama di Semenanjung Malaysia.
3. Kaum imigran yang datang ke Tanah Melayu untuk bekerja di ladang getah.
4. Kaum pribumi utama di Sabah.
7. Aktiviti ekonomi utama masyarakat Melayu tradisional.
9. Kaum imigran yang datang bekerja di lombong bijih timah.

Petunjuk Menurun (Down)

2. Suku kaum di Sabah yang terkenal dengan rumah panjang.
5. Kaum pribumi utama di Sarawak.
6. Perayaan utama masyarakat India yang melambangkan cahaya mengatasi kegelapan.
8. Agama utama masyarakat India.
10. Salah satu kumpulan etnik bagi suku kaum orang asli (Negrito)

LATIHAN/AKTIVITI 3

1. Masyarakat Orang Asli di Semenanjung Malaysia terbahagi kepada berapa kumpulan utama?

- A) Dua
- B) Tiga
- C) Empat
- D) Lima

2. Antara berikut, yang manakah ciri utama masyarakat Melayu tradisional?

- A) Menolak pengaruh luar
- B) Hidup berpindah-randah
- C) Mementingkan perdagangan antarabangsa
- D) Berpegang teguh pada adat dan agama Islam

3. Aktiviti ekonomi utama masyarakat Melayu tradisional ialah:

- A) Pertanian dan perikanan
- B) Perlombongan bijih timah
- C) Perdagangan antarabangsa
- D) Perhutanan dan pemburuan

4. Kaum Kadazan-Dusun terkenal dengan aktiviti:

- A) Menanam padi huma dan membuat kraf tangan
- B) Menangkap ikan di laut dalam
- C) Perlombongan arang batu
- D) Perdagangan rempah

5. Rumah panjang merupakan tempat tinggal tradisional bagi masyarakat:

- A) Iban
- B) Bajau
- C) Kadazan
- D) Melanau

6. Upacara Kaamatan dan Gawai Dayak diadakan bagi tujuan:

- A) Menyambut tahun baru
- B) Menghormati roh nenek moyang
- C) Sambutan kemerdekaan tempatan
- D) Perayaan selepas musim menuai padi

7. Imigran Cina mula datang ke Tanah Melayu pada abad ke-19 untuk bekerja di:

- A) Ladang kopi
- B) Ladang getah
- C) Lombong bijih timah
- D) Pejabat pentadbiran British

8. Sistem Kangchu berkait rapat dengan aktiviti:

- A) Penangkapan ikan
- B) Pembinaan jalan raya
- C) Perlombongan arang batu
- D) Penanaman gambir dan lada hitam

9. Imigran India kebanyakannya dibawa masuk ke Tanah Melayu melalui sistem:

- A) Kangani
- B) Kangchu
- C) Buruh bebas
- D) Sistem kontrak Eropah

10. Tujuan utama kemasukan imigran India ke Tanah Melayu ialah:

- A) Menjadi peniaga
- B) Bekerja di estet getah
- C) Menjadi pentadbir British
- D) Meluaskan pengaruh politik

11. Kesan positif kemasukan masyarakat imigran ke Tanah Melayu ialah:

- A) Penurunan hasil pertanian
- B) Berlaku pergaduhan kaum
- C) Penguasaan ekonomi oleh British
- D) Kepelbagaian budaya dan ekonomi

12. Antara berikut, yang manakah menunjukkan sumbangan masyarakat Cina kepada pembangunan Tanah Melayu?

- A) Mengusahakan estet getah
- B) Menjadi penjawat awam British
- C) Menjadi nelayan di pesisir pantai
- D) Membuka lombong bijih timah dan bandar baharu

Rujukan

- Jabatan Kemajuan Orang Asli. (n.d.). *Suku kaum*.
<https://www.jakoa.gov.my/umum/suku-kaum/>
- Mardiana Nordin, & Hasnah Hussin. (2014). *Pengajian Malaysia* (Edisi kelima). Oxford Fajar Sdn. Bhd.
- Masitah Mohd Ali, Zakiah Darus, & Rohani Ahmad (Eds.). (2016). *Nilai masyarakat Malaysia*. Oxford Fajar Sdn. Bhd.
- Normurni Mohamad, Zakiah Darus, & Rohani Ahmad (Eds.). (2016). *Pengajian Malaysia*. Oxford Fajar Sdn. Bhd.
- Sabah Government. (n.d.). *Rakyat – Sejarah*.
<https://sabah.gov.my/ms/content/rakyat-sejarah>
- Wikipedia contributors. (n.d.). *Orang Asli di Malaysia*. In *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. https://ms.wikipedia.org/wiki/Orang_Asli_di_Malaysia
- Wikipedia contributors. (n.d.). *Sarawak*. In *Wikipedia, The Free Encyclopedia*.
<https://ms.wikipedia.org/wiki/Sarawak>

NILAI MASYARAKAT MALAYSIA . SEJARAH PEMBENTUKAN MASYARAKAT MALAYSIA

eISBN 978-967-0047-92-8

POLITEKNIK SULTAN MIZAN ZAINAL ABIDIN

(online)

**NILAI MASYARAKAT MALAYSIA
(SEJARAH PEMBENTUKAN MASYARAKAT MALAYSIA)**